

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И
ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

СТРАТЕШКИ ПЛАН

за период
2020-2022
година

Август -2019 година
Скопје

Почитувани,

Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП) претставува орган кој ги координира и спроведува политиките за животна средина, климатска акција и планирање на просторот. Овие политики се реализираат на државно и на локално ниво, преку соодветни мерки и активности што ги спроведуваат различни субјекти од јавниот и од приватниот сектор. Постојано се промовира политиката за заштитата на животната средина, климатските промени и планирањето на просторот, низ соработката со други институции, кои се повеќе ја препознаваат потребата заштитата на животната средина и климата да се интегрира во другите секторски политики.

Во Стратешкиот план на МЖСПП за периодот 2020-2022 година се содржани мерките и активностите на нашето министерство кои се во функција на: унапредување на квалитетот на површинските и подземните води и обезбедување на квалитетна вода за пиење; заштитата и следењето на квалитетот на воздухот; следење и намалување на бучавата; управување со отпадот; заштита на почвите и спречување на ерозијата; спречување и намалување на емисиите од индустријата; заштита и одржливо користење на биолошката и пределската разновидност и адекватно управување со заштитените подрачја; планирање на просторот со цел одржливо користење на земјиштето и другите природни и создадени ресурси; институционално јакнење и подигање на свеста за значењето на животната средина за квалитетот на животот и здравјето на луѓето.

Со овој Стратешки план МЖСПП ја докажува својата посветеност кон развивање и спроведување на ефективни политики за животна средина, раководејќи се од еколошките, економските и политичките фактори на национално и меѓународно ниво и применувајќи ги принципите на одржливиот развој.

Министер за животна средина и просторно планирање

Naser Nuredini

1.2 Анализа на состојбата

Проблемите во животната средина во Република Македонија се слични со оние во другите земји од регионот. Бројните проблеми и недостатоци, идентификувани преку различни проекти, студии, и плански документи се евидентни за медиумите и областите на животната средина како што се: недостаток на регионални интегрирани системи за управување со комунален цврст отпад и системи за управување со посебни видови на отпад, вклучувајќи го и опасниот отпад, недоволна покриеност на населените места и општините со системи за собирање и третман на отпадни води (особено за агломерации со над 10.000 жители), потреба од воспоставување на интегрирано управување со речен слив, согласно новиот Закон за води, загаденост на воздухот со различен интензитет во различни делови на земјата, како и контаминираност на почвата што резултира со производство на земјоделски производи со несоодветен квалитет од подрачјата со контаминирани почви.

Посебен проблем кој се однесува на сите медиуми на животната средина, е и недоволно развиениот мониторинг систем на животната средина, со акцент на отсуството на историски податоци врз основа на кои би се утврдила точната состојба на медиумите и би се дејствувало во насока на нивно постапно ублажување и елиминирање.

Отсуството на сеопфатни и сигурни податоци за загадувачките супстанции и загадувачите, отсуството на интегриран пристап во решавањето на проблемите со животната средина, особено во управувањето со водните ресурси и управувањето со отпадот, како и недостигот на капитални инвестиции за финансирање на инфраструктурата во овие области, дополнително ги забавуваат процесите за воспоставување на ефикасен систем за заштита на животната средина во Република Македонија

1.3. Мисија

Мисијата на министерството е да создава предуслови за спречување и контрола на загадувањето, мониторинг на квалитетот на медиумите во животната средина, интегрирање на заштитата на животната средина и климата во другите секторски политики и подигање на свеста на населението.

1.4 Визија

Министерството за животна средина и просторно планирање гради и промовира политики во согласност со стандардите на Европската Унија, што ќе обезбедат одржливо и ефикасно користење на ресурсите и воведување на ниско-јаглероден развој, обезбедување и осигурување на здрав и квалитетна животна средина на населението.

1.5. Задачи и обврски

- Подготовка и спроведување политики, законодавство и програми согласно со стандардите на ЕУ и НАТО; спроведување на обврски од меѓународни договори и обврски;
- Управување со националниот информативен систем за животна средина со вклучена геопросторна функционалност, со податоци за животната средина, и информирање на јавноста за -состојбата на медиумите во животната средина
- Планирање на просторот: спроведување на постапки за донесување на просторни планови на национално и регионално ниво
- Управување со води: планирање, издавање на дозволи за користење, испуштање на отпади води итн.
- Управување со отпадот: планирање на системи за управување со различни видови / текови на отпад; издавање на дозволи за увоз/извоз, транзит и постапување со отпад во земјата
- Контрола на индустриски емисии и справување со ризици: издавање на интегрирани еколошки дозволи и дозволи за усогласување со оперативни планови
- Заштита на природата: планирање, спроведување на процеси за прогласување на заштитени подрачја, издавање на мислења во управни и други постапки, генетски модифицирани организми итн.

- Управување со климатските промени: анализи и планирање; интегрирање на политиките за намалени климатски промени во останатите сектори политики, известување согласно обврските од ратификувани конвенции и договори
- Соработка со ЕЛС преку вршење на надзор за спроведувањето на законодавството за животна средина и давање на препораки на локално ниво.
- Спроведување на казнена политика за сторители на прекршоци од областа на животната средина согласно правилно водење на прекршочна постапка од страна на државни и локални инспектори за животна средина
- Инвестиции во животната средина во областа на водите, отпадот, природата итн.
- Подигање на јавната свест, вклучување на јавноста во процесот на одлучување и едукација

1.6 Специфичност на Министерството за животна средина и просторно планирање

Оваа мисија се реализира преку:

- Воспоставување на добар статус на водите преку соодветно управување со површинските и подземните води;
- Воспоставување на самоодржливи регионални системи за управување со комунален отпад, постигнување на националните цели за рециклирање на посебните текови на отпад (пакување, батерии и акумулатори, електрична и електронска опрема, искористени возила, отпадни гуми, отпадни масла итн.), соодветно постапување со опасниот отпад, вклучувајќи го и медицинскиот отпад;
- Создавање на предуслови за ублажување и адаптација на климатските промени и заштита на озонскиот слој;
- Зајакнување на управувањето со заштитените подрачја, адекватна конзервација на живеалиштата и постигнување на добар статус на растителните и животинските видови;
- Управување со ризици од хаварии и технолошки катастрофи;
- Санација и рекултивација на индустриските жаришта ;
- Управување со статистички податоци за животната средина добиени од националните и локалните мрежи за мониторинг на водите, воздухот, бучавата и почвите;
- Спроведување на кампањи за подигање на свеста за приоритетни теми поврзани со животната средина и климата;

1.7. Структура на органот на државна управа (планирани промени)

1.8.Односи со органите во состав

Органи во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање се:

- Управа за животна средина
- Служба за просторен информативен систем

Министерството за животна средина и просторно планирање е поставено во насока на креирање на политики од областа на животната средина, додека стручните работи во областа на животната средина се спроведуваат од страна на Управата за животна средина и Службата за просторен информативен систем, кои се органи во состав на МЖСПП. Во овој контекст, надлежностите на МЖСПП во однос на органите во состав се поделени на функција на развивање на политики што ја врши МЖСПП и регулаторната функција што ја вршат органите во состав.

Управата е надлежен орган кој ги спроведува постапките на издавање дозволи и согласности, а особено постапките на оцена на влијанието врз животната средина, интегрирано спречување и контрола на загадувањето, спречувањето и контрола на хавариите со присуство на опасни супстанции, управувањето со отпад и квалитетот на воздухот, управувањето со водите, заштита на природата од загадување. Воедно, Управата за животна средина се спроведуваат стручни и управни работи во заштита на природата, стручни работи во управување со отпадот, стручни работи во управување со водите, воздухот, хемикалиите, бучавата и другите области на животната средина, стручни работи во заштита на почвите од загадување, водење на Катастарот за животната средина и Регистарот на загадувачки материи и супстанции и на нивните карактеристики, мониторинг на животната средина и други работи согласно законот.

1.9. Приоритети и цели на Министерството за животна средина и просторно планирање

1. Унапредување на медиумите за животна средина

- Спроведување на интегрирање на политиката за животна средина и просторно планирање во останатите секторски политики преку спроведување на постапката за стратешка оценка на влијанија на стратегии, планови и програми врз животната средина (COB), спроведување на постапка за Оценка на влијание врз животна средина (ЕИА);
- Планирање и одржливо користење на просторот и природните богатства;
- Усогласување на законската легислатива со барањата ЕУ;
- Зголемување на јавна свест и едукација на населението од областа на животната средина и реализација на кампањи од областа на животната средина;
- Унапредување на меѓународната соработка преку спроведување на билатерални договори и иницирање на нови, зајакнување на регионалната соработка и исполнување на обврски од мултилатерални договори;
- Развивање на институционалните и административните капацитети во функција на заштита на животната средина, природата и планирање на просторот на централно и локално ниво;

2. Следење и мониторинг на медиумите на животната средина

- Управување со податоци во животната средина и следење, мониторинг и известување за состојбата, трендовите и перспективитена медиуми на животната средина;
- Зајакнување капацитети на МЖСПП за мониторинг и информативен систем;
- Обезбедување на информации за животната средина, природата и просторот и пристап на јавноста до нив;
- Учество на јавноста во донесувањето на одлуки од областа на животната средина и активно учество во меѓународните системи за животна средина, природа, простор и ПИС;
- Унапредување на систем на мониторинг и систем за валидација и верификација на податоците;
- Воспоставување национален информативен систем за животна средина
- Унапредување на просторен информативен систем;
- Редовно изготвување на извештаи за состојбата на животната средина, индикатори за животна средина, статистики во животна средина, годишни извештаи и тематски извештаи;
- Одржување на континуиран одржлив просторен развој на територијата на Р.Македонија;
- Соодветен систем на контрола со цел континуирано да се следи спроведувањето на Просторниот План на Р.М.;
- Унапредување на казнена политика за прекршителите на одредбите за законодавството од областа на животната средина;
- Изготвување на стратешки карти и акциони планови за бучава;

3. Зголемување на нивото на инвестиции во животната средина

- Реализација на Програмата за инвестиции во животната средина, согласно Законот за животна средина;
- Реализација на Програма за води, согласно Закон за води;
- Реализација на Програма за фосилни горива;
- Подобрување на процесот за подготовка на проекти, финансиски и физички мониторинг на проектите;
- Подобра искористеност на предвидените финансиските средства кои се предвидени за реализација на проектите според годишните планови (буџет, програми, донатори)
- Имплементација на мерки и активности од Стратегија за инвестиции во животната средина;

- Спроведување на оперативна програма за предпристапна помош на ЕУ во рамките на одделните компоненти на ИПА ;
- Реализација на инфраструктурни/институционални проекти во соработка со ЕЛС (третман на отпадни води, управување со отпад и индустриски жаришта)
- Успешно спроведување на проекти од билатерална соработка во функција за заштита и унапредување на животната средина;

4. Преземање на акции за намалување на климатските промени преку постигнување на понискојаглероден раст и развој

- Поставување на законска и долгорочна стратешка рамка за управување со климатските промени во согласност со енергетскиот и климатски пакет на ЕУ 2030 со визија до 2050;
- Интегрирање на климатските аспекти во политиката за развој на енергетскиот сектор (вклучително и транспортот);
- Континуирано реализирање на обврските за известување кон УНФЦЦЦ Градење на капацитетите за спроведување на климатското асquis;

Осврт на постигнати резултати во 2018 година

- Спроведување на активности за ревизија на Стратегија за животна средина и климатска акција 2020 – 2030;
- Спроведени на активности од Планот за зајакнување на административните капацитети за управување со животната средина и детални Планови за имплементација за ЕУ директиви за чија имплементација потребни се големи инвестиции;
- Спроведување на задачи за изработка на Национална мониторинг стратегија за животна средина со Акционен план и Национална Програма за мониторинг во животна средина ;
- Иницијални активности за поставување на институционална рамка, за активности од Програмата за реформи во насока на следење и зајакнување на капацитетите на единиците на локална самоуправа од организационен и човечки аспекти, проследен со конкретни обврски од областа на животната средина.;
- Континуирано спроведување на планот за вршење надзор за постапката за одобрување елаборати за животната средина, постапката за издавање Б-интегрирани дозволи и спроведување на обврските на ЕЛС согласно Законот за управување со отпадот во вкупно 10 општини на територијата на РМ;
- Спроведувани активности за изработка на Извештај за состојбата на животната средина во Република Македонија;
- Регионална работилница со земјите од ЕССА земјите за размена на искуства во имплементација на РИПЗ;
- Континуирано се спроведува активности за ажурирање на Катастарот на загадувачи (воздух, вода, бучава) и Регистарот за испуштање и пренос на загадувачи;
- Континуирано собирање, обработување и известување на податоци и информации добиени преку мониторинг-мрежата за медиуми во животната средина и областите - воздух, води, бучава, почва и отпад;
- Тековно спроведувањето на мерките од Националниот план за заштита на амбиентниот воздухот;
- Се спроведени на деновите по еколошкиот календар, со цел подигнување на нивото на јавната свест и едукација за заштитана животната средина;
- Спроведени обуки за подигнување на јавната свест за значањето на Европската еколошка мрежа Натура 2000 и за спроведување на ЕУ мерки од областа на заштитата на природата;
- Континуирана соработката на МЖСПП со субјектите за управување со заштитените подрачја, локалните власти, инспекциските служби, научните истражни институции, невладин сектор и останатите засегнати страни (фармери, сопствениците на земјиште, ловци и риболовци), инволвирани во заштита на природата, преку организирање на

состаноци, работилници и тренинг обуки;

- Воспоставена електронска архива, решение кое овозможува сигурно и лесно архивирање на документи достапни со еден клик во која било ситуација и го решава проблемот на нетранспарентни и скапи класични начини за архивирање. Постоечкиот информациона систем во министерството ќе добие целосно нова вредност со креирање и интеграција на електронска архива;
- Спроведена Програма за фосилни горива врз основа на Одлука за распределба на средства остварени по основ на надоместокот за производство на енергија од фосилни горива како наменски додатоци на општините за 2018 година донесена од Владата на РМ ;
- Спроведена на Програмата за инвестиции во животната средина, согласно Законот за животна средина каде се склучени договори за доделување на средства за Изработка на техничка документација и реализирање на проекти и активности за заштита, зачувување и подобрување на квалитетот на водите и Поттикнување на образовни, истражувачки и развојни студии, програми, проекти и други слични активности за заштита и унапредување на животната средина и природата;
- За Источниот и Североисточниот регион, во рамките на ИПА проектите за изработка на техничка и тендерска документација за затворање на нестандартните депонии/диви депонии и подготовка на технички спецификации за набавка на опрема за собирање и транспорт на отпадот, се финализираа активностите за изработка на техничката и тендерската документација, се реализираа се подготвија технички спецификации и тендерски досиеја за набавка на опрема за собирање и транспорт на отпадот и затворање на нестандартните депонии во општините од овие два региона;
- Спроведените активности за одржување на системот за пречистување на водите во Јегуновце;
- Реализирање на мерки и активности за одржување на нормано функционирање на системот Дојранско езеро;
- Спроведување на административни постапки за обезбедување за издавање на мислења/одобрувања/дозволи согласно националните еколошки закони;
- Континуирана работа на комисијата за прекршочни постапки;

Програми

1. Програма Заштита на животната средина

Подпрограма Инвестиции во животна средина

Подпрограма Канализациони мрежи и одводни канали

Подпрограма Дојранско Езеро

Подпрограма Унапредување на животната средина

Подпрограма Учество во работата на меѓународни организации и тела за заштита на животната средина, конференции, билатерална и прекугранична соработка, усвојување на правото на ЕУ

2. Програма Просторни планови и ПИС

- 3. Програма Мониторинг и заштита од аерозагадување**
- 4. Програма за инвестирање во животната средина (обврска од Законот за животна средина)**
- 5. Програма за води (обврска од Закон за води)**
- 6. Програма за фосилни горива (одлука на Влада на РМ)**
- 7. Програмата за намалување на аерозагадување**

ПЛАНОВИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМИТЕ

План за спроведување на Програмата ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

A: Оправданост и дизајн на Програмата за заштита на животна средина

1. Стратешкиот приоритет/цели на Владата на РМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2020 година

Успешно водење на пристапни преговори со Европска унија;

Намалување на загадувањето;

Натамошно зголемување на инвестициите во животната средина и превземање на активности за намалување на климатските промени преку постигнување на пониско ниво на емисија на штетни гасови;

Подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина преку зајакнат систем на управување од страна на одговорни институции на национално и локално ниво;

Подигнување на јавната свест за значењето на животната средина и заштитата на климата и едукација на населението од област животна средина;

2. НПАА

3.27 Животна средина и климатски проемни

3.27.2 Квалитет на воздух

3.27.3 Управување со отпад

3.27.4 Квалитет на водата

3. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:

Унапредување на медиумите за животна средина

Развивање на институционалните и административните капацитети во функција на заштита на животната средина, природата и планирање на просторот на централно и локално ниво

Следење, мониторинг на медиумите на животната средина

Управување со податоци во животната средина и следење, мониторинг и известување за состојбата, трендовите и перспективите на медиуми на животната средина

Редовно изготвување на извештаи за состојбата на животната средина, индикатори за животна средина, статистики во животна средина, годишни извештаи и тематски извештаи

Зголемување на нивото на инвестиции во животната средина

Спроведување на оперативна програма за предпристапна помош на ЕУ во рамките на одделните компоненти на ИПА

Реализација на инфраструктурни/институционални проекти во соработка со ЕЛС (третман на отпадни води, управување со отпад и индустриски жаришта)

Цел на Програмата: Заштита и унапредување на животната средина во функција на зголемување на квалитетот на здравјето и животот на населението

Показатели за успех на Програмата: Подолу во табелата за секоја потпрограма одделно разработени .

Програмата: Вертикална

Потпрограма 1 Спроведување на Потпрограма инвестиции во животната средина

Успешно спроведување на финансиски и физичка реализација ана проектите/мерките согласно предвидените активности:

Показател на успешност:

Број на реализирани проекти за инвестиции во животната средина и воспоставени системи за управување со квалитетот на водите, воздухот и почвата;

Степен на успешно спроведени проекти согласно активности во проектот;

Процент на искористеност на средства предвидени по активности и години;

Број на население кои ги користат придобивките од спроведувањето на проектите;

Територијална покриеност (водовод, канализациони системи) од спроведување на проектот во мерка должина;

Број на инволвирано население (мажи/жени) од користењето на придобивките од проектите;

Процент на вклученост на населението (мажи/жени) во спроведување на кампањи за животна средина;

Потпрограма 2: Спроведување на Канализациони мрежи и одводни канали

Успешно спроведување на финансиски и физички аспект согласно предвидените активности во проектите

Показател на успешност:

Број на реализирани проекти за инвестиции во животната средина и воспоставени системи за управување со квалитетот на водите, воздухот и почвата

Степен на успешно спроведени проекти согласно активности во проектот

Процент на искористеност на средства предвидени по активности и години

Број на население (мажи/жени) кои ги користат придобивките од спроведувањето на проектите

Територијална покриеност (водовод, канализациони системи, канали) од спроведување на проектот во мерка должина

Број на инволвирано население од користењето на придобивките од проектите

Процент на вклученост на населението (мажи/жени) во спроведување на кампањи за животна средина

Потпрограма 3: Дојранско езеро

Показател на успешност:

Степен на реализација на активностите предвидени со подпрограмата за тековната година

Непречено функционирање на хидросистемот

Потпрограма 4: Унапредување на животната средина

Успешно реализирани проекти од област животна средина согласно предвидените активности во рамките на проектот

Применливот и успешно спроведување на стратегии од област животна средина во рамките на општествениот систем (од законски, финасиски аспект)

Успешно спроведени кампањи за подигање на јавната свест од област животна средина

Показател на успешност:

Квалитативно и квантитативно изработени стратегии од област на животна средина

Зајакнати административни капацитет на локално и централно ниво при изработка на предмети (барања, дозволи, елборати, студии) од област животна средина

Процент на искористеност на средства предвидени по активности и години

Процент на вклученост на населението (мажи/жени) во спроведување на кампањи за животна средина

Степен на запознавање/знаење со препораките од кампаните за подигање на јавната свест на населението (мажи/жени)

Потпрограма 5: Учество во работата на меѓународни организации и тела за заштита на животната средина, конференции, мултитатерална, билатерална и прекугранична соработка, усвојување на правото на ЕУ

Учество во работата на меѓународни организации и тела за заштита на животната средина

Учество во меѓународни конференции од област на животна средина и климатски промени

Усвојување на правото на ЕУ во националните закони од област животна средина

Показател на успешност:

Реализирани активности за спроведување на обврските од потпишаните меѓународни договори

Реализирани проекти/степен на реализација на проекти кои се на основа на донаторски средства

Број на одржани состаноци, средби и размена на искуства помеѓу земјите од потписнички на меѓународните протоколи и договори и меморандуми

Број на донесени закони од област животна средина

Направени измени и дополнување во рамките на постојните закони

Број на подзаконски акти усогласени со законодавството на ЕУ

Б: План за спроведување на Програмата за заштита на животната средина

Потпрограма 1.1 : Инвестиции во животна средина

Активност	Одговорн	Консултира	Временска рамка	Потребни ресурси
-----------	----------	------------	-----------------	------------------

	и	ни	Почеток (месец/годи на)	Крај (месец/годи на)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Сектор:Отпад										
Цел: Унапредување на медиумите за животна средина										
Зголемување на нивото на инвестиции во животна средина										
Чистење на диви депонии на територија на Република Македонија	УЖС Сектор Отпад	Министерт ва ЕЛС	2020	2020	5 редовно вработе ни	5 редовно вработени	5 редовно вработени	30.000.000		
Изградба на инфраструктурни објекти согласно Законот за управување со пакување и отпад од пакување член 42- според кој средствата собрани од надоместокот од членот 40 став1 и членот 40а ,став 1 на овој закон се користат за поттикнување на активности за собирање , транспотр, повторна употреба, преработка и отстранување на отпад од пакување и за делумно покривање на трошоците за собирање, обновување и преработка на отпадот од продажното, групното и транспортното пакување	УЖС Сектори Сектор Отпад	ЕЛС Министерт ва	2020	2020	5 редовно вработе ни	5 редовно вработени	УЖС Сектори СЕКО			
Сектор:ПОПс										
Унапредување на медиумите за животна средина										
Обезбедување на транспорт на опасни супстанции во ОХИС (линдан) вклучително со комуналии	Озон УЖС	ЕЛС Донатор	2020	2020	3 редовно вработе ни			22.000.000		

Оперативни трошоци за постројката	Озон УЖС	ЕЛС Донатор	2020	2020	3 редовно вработе ни			6.000.000		
Сектор: Одржлив развој и инвестиции										
Цел: Унапредување на медиумите за животна средина										
Следење, мониторинг на медиумите на животната средина										
Зголемување на нивото на инвестиции во животна средина										
Проект за водоснабдување и пречистување на отпадни води во Делчево Изградба на филтер станица за вода за пиење, проширување на водоводна мрежа, изградба на мала хидроелектрана на браната и соларни панели на станицата, и компонента за институционално зајакнување лчево	СОРИ	Министерт ва ЕЛС	2020	2022	3 редовно вработе ни	3 редовно вработени	3 редовно вработени	27.000.000		
Сектор: ИПА										
Цел: Унапредување на медиумите за животна средина										
Следење, мониторинг на медиумите на животната средина										
Зголемување на нивото на инвестиции во животна средина										
Рехабилитација на канализационата мрежа во општина Кичево	ИПА СЕУ	Општина Министерс тво за финансии	2020	2021	5 редовно вработе ни	5 редовно вработени	5 редовно вработени			

Рехабилитација и проширување на канализациона мрежа во градот Скопје	ИПА СЕУ	Град Скопје ЕЛС Министерс тво за финансии	2020	2020	5 редовно вработе ни	5 редовно вработени	5 редовно вработени			
Изградба на пречистителна станица во општина Битола и рехабилитација на канализациона мрежа	ИПА СЕУ	Општина Битола Министерс тво за финансии	2020	2021	5 редовно вработе ни	5 редовно вработени	5 редовно вработени			
Рехабилитација на канализационата мрежа во општина Битола	ИПА СЕУ	Општина Битола Министерс тво за финансии	2020	2021	5 редовно вработе ни	5 редовно вработени	5 редовно вработени			
Изградба на пречистителна станица во општина Тетово	ИПА СЕУ	Општина Тетово Министерс тво за финансии	2020	2022	5 редовно вработе ни	5 редовно вработени	5 редовно вработени			
Рехабилитација и подобрување на канализационата мрежа во општина Тетово	ИПА СЕУ	Општина Тетово Министерс тво за финансии	2020	2022	5 редовно вработе ни	5 редовно вработени	5 редовно вработени			
Воспоставување на интегриран и финансиски одржлив систем за регионално управување со цврст отпад во Источен и Северо-источен регион	ИПА СЕУ		2020	2021	5 редовно вработе ни	5 редовно вработени	5 редовно вработени			

Б: План за спроведување на Програмата за заштита на животната средина

Потпрограма 1.2 : Канализациони мрежи и одводни канали

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					И год.	II год.	III год.	И год.	II год.	III год.
Сектор: Одржлив развој и инвестиции										
Цел: Унапредување на медиумите за животна средина										
Следење, мониторинг на медиумите на животната средина										
Зголемување на нивото на инвестиции во животна средина										
Уредување на речно корито на реката Пена, Шипковоца, Тетовско	УЖС	Министерства ЕЛС	2020	2020	3 редовно вработени	3 редовно вработени		5.000.000		
Изградба на таложник на вода во општина Липково	СОРИ	Министерства ЕЛС	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	30.000.000		
Капитални субвенции за ЈП Колекторски систем Охрид	СОРИ	Министерства ЕЛС	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	150.000.000		

Б: План за спроведување на Програмата за заштита на животната средина

Потпрограма 1.3: Дојранско Езеро

Активност	Одговори	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	
Сектор: Води										
Цел: Унапредување на медиумите за животна средина										
Следење и мониторинг на медиумите за животна средина										
Електрична енергија за одржување на хидросистемот Дојранско езеро	УЖС	ЕЛС	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	45.000.000		
Набавка на резервни делови за Хидросистемот Дојранско езеро	УЖС	ЕЛС	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	3.000.000		
Одржување на ХС Дојранско езеро	УЖС	ЕЛС	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	100.000		

Б: План за спроведување на програмата за заштита на животната средина

Потпрограма 1.4 : Унапредување на животната средина

Активност	Одговорн	Консултира	Временска рамка	Потребни ресурси
-----------	----------	------------	-----------------	------------------

	и	ни	Почеток (месец/годи на)	Крај (месец/годи на)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Сектор: Природа										
Цел: Унапредување на медиумите за животна средина										
Изработка на физибилити студии за донесување на национални критериуми за доделување на еколошка ознака за три групи на производи или услуги.	Сектор за Европска унија	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни					
Проект за изработка на трет Национален акционен план за животна средина	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни					
Изработка на студија за валоризација на природните вредности на Јабланица	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни					
Дополна на студија за валоризација на природните вредности на Беласица	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни			500.000		
Изработка на студија за валоризација на природните вредности на Балчишко блато	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни			1.000.000		

Воспоставување и одржување на национален информативен систем за природа	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни					
Изработка на национален катастар за геодиверзитет и геонаследство	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни			500.000		
Изработка на карта за геообјекти и локалитети со значајни природни вредности	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни			500.000		
Формирање на Национален спелолошки катастар со програма за постојано ажурирање	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни			500.000		
Изработка на Црвени листи	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни			1.000.000		
Ревидирање на Листи со строго заштитени и заштитени диви видови	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни					

Проценка и изработка на листа на инвазивни видови на национално ниво	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни				1.000.000		
Воспоставување база на податоци за следење на степен на зачуваност со национални индикатори	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни				500.000		
Спроведување мониторинг на селектирани клучни типови живеалишта и диви видови	УЖС Сектор Природа	Министерс тва ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработе ни						
Сектор:Македонски Информативен Центар за животна средина											
Цел: Унапредување на медиумите за животна средина											
Следење, мониторинг на медиумите на животната средина											
Набавка на надворешни филтри за прочистување на амбиенталниот воздух на државни и јавни институции	УЖС МИЦ СОРИ	Министерств а ЕЛС НВО	2020	2020	5 редовно вработен и						
Сектор:Сектор за поддршка на работата на кабинетот на Министерот											
Цел: Унапредување на медиумите за животна средина											
Следење, мониторинг на медиумите на животната средина											
Реализирање на континуирана годишна рехабилитација на деца од општина Велес	СКЈ	ЕЛС	2020	2020	3 редовно вработен и	3 редов но врабо тени	3 редовно вработен и		2.000.000		

Кампањи за подигање на јавната свест и одбележување на значајни датуми и настани за заштитата на животната средина и изработка и печатење на брошури, прирачници и други помошни материјали;	Канцеларија за комуникации со јавноста (ККЈ)	Министерства НВО ЕЛС	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	2.000.000		
Промоција на зелени работни места	Канцеларија за комуникации со јавноста (ККЈ)	Министерства НВО ЕЛС Приватен сектор	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени			
Дневно информирање на јавноста и медиумите со користење на софистицирани алатки за комуникација (социјални медиуми, веб страна, директен контакт) како и мониторирање на инфорциите за животна средина на дневна основа	Канцеларија за комуникации со јавноста (ККЈ) Сите сектори	Прес центар на Владата на РМ, Медиуми	2020	2020	6 редовно вработени	6 редовно вработени	6 редовно вработени			
Сектор: Животна средина										
Цел: Унапредување на медиумите за животна средина										
Следење, мониторинг на медиумите на животната средина										
Одржување на пречистителната станица во Јегуновце - Пречистување на отпадни води загадени со Cr6+	УЖС	/	2020	2020	1 редовно вработени			7.000.000		
Сервисирање на пумпи во Пречистителната станица во Јегуновце и санирање на таложник во Јегуновце	УЖС лабораторија	Министерства Меѓународни институции	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	2.900.000		

Набавка на резервоари (цистерни) за сулфурна киселина и натриум бисулфит, вентилатор за издувни гасови и др за Јегуновце	УЖС лабараторија	Министерства Меѓународни институции	2020	2020	3 редовно вработени	3 редовно вработени	3 редовно вработени	3.500.000		
--	------------------	--	------	------	---------------------	---------------------	---------------------	-----------	--	--

Б: План за спроведување на програмата за заштита на животната средина

Потпрограма 5 : Учество во работата на меѓународни организации и тела за заштита на животната средина, конференции, мултилатерална, билатерална и прекугранична соработка, усвојување на правото на ЕУ

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.

Сектор:Европска унија

Цел: Унапредување на медиумите за животна средина

Следење, мониторинг на медиумите на животната средина

Транспозиција на правото на Европска Унија од областа на животната средина во националното законодавство	Сектор за ЕУ (СЕУ) Сектори во УЖС	Министерства; СЕП СЗ Стопанските комори во РМ	2020	2020	10 редовно вработени	10 редовно вработени		300.000		
--	--	--	------	------	----------------------	----------------------	--	---------	--	--

Измена и дополна на постојни закони од област животна средина (отпад, бучава, природа, води, хемикалии)	СЕУ Сектори во УЖС	Министерс тва СЕП СЗ Стопанскит е комори во РМ	2020	2020	10 редовно вработе ни	10 редовно вработени		400.000		
Донесување на подзаконски акти согласно НПАА кои произлегуваат од Законот за животна средина, за природата; Законот за квалитет на амбиентниот воздух; Закон за води, Закон за управување со отпад, Закон за пакување и отпад од пакување, Закон за посебни текови на отпад, Закон за проширена одговорност на производителите, Закон за индустриски емисии	СЕУ и одговорните сектори во МЖСПП и Управата за животна средина	Министерс тва СЕП	2020	2020	10 редовно вработе ни	10 редовно вработени		200.000		
Сектор: Сите сектори во Министерство за животна средина и просторно планирање										
Цел: Унапредување на медиумите за животна средина										
Следење, мониторинг на медиумите на животната средина										
Соработка со Европската агенција за животна средина и европските тематски центри., учество на состаноци и известување во доменот на протекот на приоритетни податоци и информации, во рамките на EIONET мрежата	МИЦЖС СОРИ	Стручни институции	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	1.500.000		
Учество во работата на телата на UN (UNEP, UNIDO, UNDP, UNESCO), GEF во работата на Секретаријатите на потпишаните меѓународни договори, Комисија за	Сите сектори и органи во состав	Министерс тва	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	500.000		

одржлив развој при УН										
Потпишување на протоколи и меморандуми за соработка на билатерално ниво	ССПК	Министерс тва (МНР) СЕП	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	800.000		
Членарини и учество во организации на билатерално и мултилатерално ниво од областа на животната средина	Сите сектори и органи во состав	Министерс тва	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	3.000.000		
Билатерални средби со соседните земји (Албанија, Бугарија, Грција, Косово, Србија) Реализација на билатерални средби во координација со МНР / Отпочнување активности за воспоставување на формална билатерална соработка со Италија, Чешка Република и Австрија	Сите сектори и органи во состав	Министерс тва	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	2.000.000		
Меѓународна/регионална конференција	Сите сектори и органи во состав	Министерс тва	2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	250.000		

3. План за спроведување на програма ПРОСТОРНИ ПЛАНОВИ и ПРОСТОРНО ИНФОРМАТИВЕН СИСТЕМ

А:Оправданост и дизајн на Програмата за Просторно планирање

1. Стратешкиот приоритет/цели на Владата на РМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2020 година

Успешно водење на пристапни преговори со Европска унија;

Намалување на загадувањето;

Натамошно зголемување на имвестициите во животната средина и превземање на активности за намалување на климатските промени преку постигнување на пониско ниво на емисија на штетни гасови;

Подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина преку зајакнат систем на управување од страна на одговорни институции на национално и локално ниво;

Подигнување на јавната свест за значењето на животната средина и заштитата на климата и едукација на населението од област животна средина;

2. НПАА

3. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:

Следење и мониторинг на медиумите за животна средина

Одржување на континуиран одржлив просторен развој на територијата на Р.Македонија,

Соодветен систем на контрола со цел континуирано да се следи спроведувањето на Просторниот План на Р.М.

Цел на Програмата: Унапредување на просторен информативен систем, со соодветен систем на контрола

Показатели за успех на Програмата:

Воспоставен просторен план на РМ

Воспоставени просторни план на национални паркови

Програмата Вертикална

Програма 1:

Степен на реализација на Подпрограма Просторни планови и ПИС

Изготвување на просторни планови на региони и зајакнување на ПИС

Показател на успешност:

Спроведување на постапка за донесување на Просторен план на РМ согласно предвидената динамика и активности

Спроведување на постапка за донесување на 2 (два) просторни планови за национални паркови

Степен на вклученост на административни капацитети на локално и централно ниво при спроведување на постапките за донесување на просторни планови

А: План за спроведување на програма за просторно планирање

Подпрограма 1 : Просторни планови и Просторно информативен систем

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Сектор: Просторно планирање/Просторно Информативен Систем										
Цел: Следење и мониторинг на медиумите за животна средина										
Изработка на нов просторен план на Република Северна Македонија		Е Л С	2020	2020	4 редовно вработени	4 редовно вработени	4 редовно вработени	23.484.871		

Изработка на просторен план за националниот парк Пелистер – Предлог план		Е Л С	2020	2020	4 редовно вработени	4 редовно вработени	4 редовно вработени	439.838		
Изготвување на годишен извештај за спроведување на Просторниот План на Република Македонија за 2019 година		АПП Министерс тва ЕЛС	2020	2020	2 редовно вработени	2 редовно вработени	2 редовно вработени	1.200.000		
Обврски по потпишани договори од 2019 година, со Агенција за Планирање на Просторот на РСМ		АПП Министерс тва ЕЛС	2020	2020	2 редовно вработени	2 редовно вработени	2 редовно вработени	5.875.291		

3. План за спроведување на програма МОНИТОРИНГ И ЗАШТИТА ОД АЕРОЗАГАДУВАЊЕ

А: Оправданост и дизајн на Програмата за Мониторинг и заштита од аеродагадување

1. Стратешкиот приоритет/цели на Владата на РМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2020 година

Успешно водење на пристапни преговори со Европска унија;

Намалување на загадувањето;

Натамошно зголемување на имнвестициите во животната средина и превземање на активности за намалување на климатските промени преку постигнување на пониско ниво на емисија на штетни гасови;

<p>Подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина преку зајакнат систем на управување од страна на одговорни институции на национално и локално ниво; Подигнување на јавната свест за значењето на животната средина и заштитата на климата и едукација на населението од област животна средина;</p>		
<p>2. НПАА</p> <p>3.27 Животна средина и климатски проемни</p> <p>3.27.2 Квалитет на воздух</p> <p>3.27.3 Управување со отпад</p> <p>3.27.4 Квалитет на водата</p>		
<p>3. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:</p> <p>Следење и мониторинг на медиуми за животна средина</p> <p>Управување со податоци во животната средина и следење, мониторинг и известување за состојбата, трендовите и перспективитена медиуми на животната средина</p> <p>Зајакнување капацитети на МЖСПП за мониторинг и информативен систем;</p> <p>Обезбедување на информации за животната средина, природата и просторот и пристап на јавноста до нив,</p> <p>Унапредување на систем на мониторинг и систем за валидација и верификација на податоците</p> <p>Воспоставување национален информативен систем за животна средина</p> <p>Унапредување на медиуми на животната средина</p> <p>Унапредување на меѓународната соработка преку спроведување на билатерални договори и потпишување на нови и исполнување на обврски од мултилатерални договори;</p> <p>Развивање на институционалните и административните капацитети во функција на заштита на животната средина, природата и планирање на просторот на централно и локално ниво;</p>		
<p>Цел на Програмата: Континуирано следење на квалитетот на сите медиуми на животната средина (воздух, вода, почва, вибрации) и негово унапредување и развој согласно препораките и методологиите на ЕУ.</p>		
<p>Показатели за успех на Програмата:</p> <p>Воспоставен современ информативен систем за животна средина;</p> <p>Воспоставена функционална централна лабораторија за животна средина согласно барањата на ЕУ;</p> <p>Следење, известување и алармирање на отстапките од предвидените вредности од дозволените по одделни медиуми;</p>		
Програмата е (забележете го видот на Програмата)	Хоризонтална	Вертикална
Програма 1:	Показател на успешност:	

Б: План за спроведување на Програмата за мониторинг и заштита од аерозагадувањето

Потпрограма 1 : Просторни планови и Просторно информативен систем

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Сектор: Македонски информациски систем за животна средина										
Цел: Следење и мониторинг на медиуми за животна средина										
Унапредување на медиуми на животната средина										
Редовно одржување на мониторинг системот за воздух, Електрична енергија, Осигурување, Изградба на постаменти за мониторинг станиците	МИЦЖС	Министерства	2020	2020	4 вработени	4 вработени	4 вработени	6.000.000		
Проектни активности кои согласно процедурите на ИПА ЦБЦ програмата за соработка помеѓу РСМакедонија и Р. Грција ќе бидат рефундирани на проектната сметка по реализација на набавките	МИЦЖС	Министерства	2020	2020	4 вработени	4 вработени	4 вработени	18.450.000		

Набавка на мониторинг станици за квалитет на воздухот со цел доофорување на Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух (и набавка на потребни резервни делови)	МИЦЖС	Министерс тва	2020	2020	4 вработе ни			57.800.000		
Одржување на годишниот циклус на методологијата CORINAIR за емисии во воздухот	МИЦЖС УЖС	Министерс тва Индустија	2020	2020	4 вработе ни					
Репрезентативни и индикативни мерења на квалитетот на амбиентниот воздух			2020	2020	4 вработе ни					
Сектор: Животна средина										
Цел: Унапредување на медиумите за животна средина										
Следење, мониторинг на медиумите на животната средина										
Сервисирање на инструменти во лабораториите во МЖСПП	УЖС	Министерс тва	2020	2020	4 вработе ни	4 вработени	4 вработени	600.000		
Калибрација на инструментите за лабораторија	УЖС	Министерс тва	2020	2020	4 вработе ни	4 вработени	4 вработени	600.000		

4. План за спроведување на Програма за Инвестирање во животна средина

Образложение: Програмата за Инвестирање во животна средина од:

1. Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2020 година

Успешно водење на пристапни преговори со Европска унија;

Натамошно зголемување на имнвестициите во животната средина и превземање на активности за намалување на климатските промени преку постигнување на пониско ниво на емисија на штетни гасови;

Подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина преку зајакнат систем на управување од страна на одговорни институции на национално и локално ниво;

Подигнување на јавната свест за значењето на животната средина и заштитата на климата и едукација на населението од област животна средина;

2. НПАА

3.27 Животна средина и климатски проемни

3.27.2 Квалитет на воздух

3.27.3 Управување со отпад

3.27.4 Квалитет на водата

3. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:

Унапредување на медиумите за животна средина

Развивање на институционалните и административните капацитети во функција на заштита на животната средина, природата и планирање на просторот на централно и локално ниво

Следење, мониторинг на медиумите на животната средина

Управување со податоци во животната средина и следење, мониторинг и известување за состојбата, трендовите и перспективите на медиуми на животната средина

Редовно изготвување на извештаи за состојбата на животната средина, индикатори за животна средина, статистики во животна средина, годишни извештаи и тематски извештаи

Зголемување на нивото на инвестиции во животната средина

Спроведување на оперативна програма за предпристапна помош на ЕУ во рамките на одделните компоненти на ИПА

Реализација на инфраструктурни/институционални проекти во соработка со ЕЛС (третман на отпадни води, управување со отпад и индустриски жаришта)

Цел на Програмата: Финансирање и реализација на активности и проекти од областа на животната средина, а посебно на поттикнување, зачувување, одржливо користење, заштита и унапредување на животната средина, подготовка и развој на програми и проекти за заштита и унапредување на животната средина

Показатели за успех на Програмата:

Број на реализирани проекти од област води водоводни системи и третман и одведување на отпадни води.

Број на финансирани и реализирани проекти на НВО.

Степен на успешно спроведени проекти согласно активности во проектот

Процент на искористеност на средства предвидени по активности и години

Број на население (мажи/жени) кои ги користат придобивките од спроведувањето на проектите

Територијална покриеност (водоводни системи, канализациони системи) од спроведување на проектот во мерка должина

Број на инволвирано население (мажи/жени) од користењето на придобивките од проектите

Програмата Хоризонтална

Потпрограма 1: Програма за инвестирање во животна средина

Спроведување на маерките, активностите, проектите и програмите предвидени во Програмата за инвестирање во животна средина

Показател на успешност:

Број на реализирани проекти од област води водоводни системи и третман и одведување на отпадни води.

Број на финансирани и реализирани проекти на НВО;

Процент на искористеност на средства предвидени по активности и години;

Број на население (мажи/жени) кои ги користат придобивките од спроведувањето на проектите;

Територијална покриеност (водоводни системи, канализациони системи) од спроведување на проектот во мерка должина;

Број на инволвирано население (мажи/жени) од користењето на придобивките од проектите;

Родово сензитивни проекти аплицирани во рамките на програмата;

Потпрограма 1 : Програма за Инвестирање во животна средина										
Активност	Одговорн и	Консултира ни	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/годи на)	Крај (месец/годи на)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					И год.	II год.	III год.	И год.	II год.	III год.
<p>Реализација на проекти / активности одобрени врз основа на распишан Конкурс за распределба на финансиски средства врз основа на поднесени предлог проекти за заштита на животната средина:</p> <p>Изработка на техничка документација и реализирање на проекти и активности за заштита, зачувување и подобрување на квалитетот на водите;</p> <p>Реализирање на проекти и активности за заштита на природата и биолошката разновидност;</p> <p>Реализирање на проекти и активности за подигање на јавната свест, едукација и обука во областа на животната средина;</p> <p>Поттикнување на образовни, истражувачки и развојни студии, програми и проекти за заштита и унапредување на животната средина и природата;</p> <p>Кофинансирање на тековни проекти од областа животна средина;</p> <p>Реализација на проекти и активности одобрени согласно Програмите од предходни години</p>	СОРИ	ЕЛС Министерс тва НВО	2020	2022	5 редовно вработе ни	5 редовно вработени	4 редовно вработени во министер ството	122.500.000	122.500.00 0	122.500.000
Вкупно за програма 4:								122.500.000	122.500.00 0	122.500.000

5. План за спроведување на Програма за води

A:План за спроведување на Програма за Води

Образложение: ПРОГРАМА ВОДИ произлегува од:

1. Стратешкиот приоритет/цели на Владата на РМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2020 година

Успешно водење на пристапни преговори со Европска унија;

Натамошно зголемување на имвестициите во животната средина и превземање на активности за намалување на климатските промени преку постигнување на пониско ниво на емисија на штетни гасови

2. НПАА

3.27 ЖИВОТНА СРЕДИНА И КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ

3.27.4 КВАЛИТЕТ НА ВОДАТА

3. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:

Програмата се спроведува согласно член 218 од Законот за води (Сл.весник на Р.М бр. 87/08, 06/09, 161/09 ,83/10 и 51/11)

Унапредување на медиумите за животна средина

Следење и мониторинг а медиумите за животна средина

Зголемување на нивотот на инвестиции во животна средина

Подобра искористеност на предвидените финансиските средства кои се предвидени за реализација на проектите според годишните планови (буџет, програми, донаротии)

Реализација на инфраструктурни/институционални п проекти во соработка со ЕЛС од аспект на водите

Цел на Програмата: Финансирање и реализација на активности и проекти од областа на заштита и унапредување на водите во Република Македонија

Показатели за успех на Програмата:

Број на реализирани водоводни и канализациони системи (изградени мрежи изразени во км).

Број на изработени студии/проекти за изградба на инфраструктурни проекти

Зајакнати административни капацитетит на локално и централно ниво при изработка на предмети (барања, дозволи, елелборати, студии) од област животна средина

Степен на успешно спроведени проекти согласно активности во проектот

Процент на искористеност на средства предвидени по активности и години		
Процент на вклученост на населението (мажи/жени) во спроведување на кампањи за животна средина		
Програмата е (забележете го видот на Програмата)	Хоризонтална	Вертикална
Програма 1: Програма за води		
Спроведување на мерки, активности, проекти и програми предвидени во Програмата за Води		
Показател на успешност:		
Подготовка и организирање на спроведувањето на програмата за мерки за заштита на водите од загадување;		
Мониторинг и утврдување на состојбата со квантитетот и квалитетот на водите и мониторинг на безбедноста на водата за консумирање од страна на човекот;		
Воспоставување и одржување на заштитни зони од овој закон и изградба и одржување на објекти за заштита на водите од загадување;		
Изградба на нови и одржување и унапредување на постојните јавни водоснабдителни објекти;		
Одржување и заштита на природните езера;		
Одржување на водотеците, изградба и одржување на објекти за регулација на водотеците и заштита од штетните дејства на водите (ерозија и порои) во населените места;		
Родово сензитивни проекти аплицирани во рамките на програмата;		

Б: План за спроведување на програмата за води

Потпрограма 1 : Програма за води										
			Временска рамка		Потребни ресурси					
Активност	Одговорни	Консултирани	Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.

<p>Реализација на проекти / активности одобрени врз основа на распишан Конкурс за распределба на финансиски средства на правни и физички лица за проекти за: подготовка и организирање на спроведувањето на програмата за мерки за заштита на водите од загадување;</p> <ul style="list-style-type: none"> - мониторинг и утврдување на состојбата со квантитетот и квалитетот на водите и мониторинг на безбедноста на водата за консумирање од страна на човекот и воспоставување и одржување на заштитни зони од овој закон и изградба и одржување на објекти за заштита на водите од загадување - Изградба на нови и одржување и унапредување на постојните јавни водоснабдителни објекти; <p>Одржување и заштита на природните езера; Одржување на водотеците, изградба и одржување на објекти за регулација на водотеците и заштита од штетните дејства на водите (ерозија и порои) вон населените места</p>	<p>УЖС СВ</p>	<p>ЕЛС ЈКП СЕП Министерс тва</p>	<p>2020</p>	<p>2022</p>	<p>5 вработе ни</p>	<p>5 вработени</p>	<p>5 вработени</p>	<p>50.000.000</p>	<p>50.000.000</p>	<p>50.000.000</p>
<p>Вкупно за програма 5:</p>								<p>50.000.000</p>	<p>50.000.000</p>	<p>50.000.000</p>

6. План за спроведување на Програма за фосилни горива

A: Оправданост и дизајн на Програма за фосилни горива

1. Стратешкиот приоритети/цели на Владата на РМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2020 година

Успешно водење на пристапни преговори со Европска унија;

Намалување на аерозагадувањето;

Натамошно зголемување на имвестициите во животната средина и превземање на активности за намалување на климатските промени преку постигнување на пониско ниво на емисија на штетни гасови;

2. НПAA

3.27 Животна средина и климатски проемни

3.27.2 Квалитет на воздух

3.27.3 Управување со отпад

3.27.4Квалитет на водата

3. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:

Програмата се спроведува согласно Одлука на Влада на Република Македонија за распределба на средства по основ на надоместоци за производство на енергија од фосилни

Сектор:Одржлив развој и инвестиции

Цел: Унапредување на медиумите за животна средина

Зголемување на нивото на инвестиции во животна средина

<p>Реализација на проекти / активности на Единици на локална самоуправа кои директно се изложени од правни субјекти кои при употреба на процесот на производство користат енергија од фосилни горива кои се предвидени според Закон и Одлука на влада . Средствата се обезбедуваат од страна на правните субјекти кои врз основа на утврдена методологија се доделуваат средствата кои висината на истите се одредува според изложеноста на ЕЛС од согорувањето на фосилните горива.</p> <p>Проектирање, изведба и мониторинг на проекти од област на животна средина (водоводни системи, канализациони системи, заштита на животната средина, природа).</p>	<p>Сектори во Министерството</p>	<p>Министерства ЕЛС</p>	<p>2020</p>	<p>2022</p>	<p>3 редовно вработени</p>	<p>3 редовно вработени</p>	<p>3 редовно вработени</p>	<p>38.750.000</p>	<p>38.750.000</p>	<p>38.750.000</p>
<p>Вкупно за програма 6:</p>								<p>38.750.000</p>	<p>38.750.000</p>	<p>38.750.000</p>

7. План за спроведување на Програма за намалување на загадувањето

А: Оправданост и дизајн на Програма за намалување на загадувањето

1. Стратешкиот приоритет/цели на Владата на РМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2020 година

Успешно водење на пристапни преговори со Европска унија;

Намалување на аерозагадувањето;

Натамошно зголемување на имвестициите во животната средина и превземање на активности за намалување на климатските промени преку постигнување на пониско ниво на емисија на штетни гасови;

2. НПАА

3.27 Животна средина и климатски проемни

3.27.2 Квалитет на воздух

3.27.3 Управување со отпад

3.27.4 Квалитет на водата

3. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:

Унапредување на медиумите за животна средина

- Усогласување на законската легислатива со барањата ЕУ;
- Зголемување на јавна свест и едукација на населението од областа на животната средина и реализација на кампањи од областа на животната средина;
- Развивање на институционалните и административните капацитети во функција на заштита на животната средина, природата и планирање на просторот на централно и локално ниво

Следење и мониторинг на медиумите за животна средина

- Обезбедување на информации за животната средина, природата и просторот и пристап на јавноста до нив,
- Учество на јавноста во донесувањето на одлуки од областа на животната средина и активно учество во меѓународните системи за животна средина, природа, простор и ПИС
- Воспоставување национален информативен систем за животна средина
- Унапредување на просторен информативен систем
- Редовно изготвување на извештаи за состојбата на животната средина, индикатори за животна средина, статистики во животна средина, годишни извештаи и тематски извештаи

Зголемување на нивото на инвестиции во животна средина

2.1 Замена на постоечките неколошки системи за греење во градинки, основни и средни училишта, здравствени објекти и административни објекти во најзагадените градови во Република Северна Македонија: 2.1.1 Горилници на плин (гас); 2.1.2 Инвертер клима; 2.1.3 Топлински пумпи; 2.1.4 Сончеви панели 2.1.5 Печки на пелети.			2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	50.000.000		
Енергетска ефикасност			2020	2020	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени	40.000.000		
Вкупно за програма 7:								100.000.000*		

*Средствата се лоцирани во Буџетот за 2020 година на Владата на Република Македонија, Генерален секретаријат, каде се ќе реализираат активности/проекти со заедничка координација и соработка помеѓу Министерството за животна средина и просторно планирање и Генерален секретаријат при Владата на Република Македонија.

3. Влијанија врз човечките ресурси

ПРОГРАМА	Резиме на потреба од нови вработувања	Резиме на потреба од прераспределба на вработените	Резиме на потреба од обуки
Администрација	<p>По основ на НПАА</p> <p>По основ на правична застапеност</p> <p>По друг основ</p>	нема	<p>Обука за телата на ЕУ, правила , процедури и преговарање во Генералниот Директорат за животна средина при ЕК;</p> <p>Обука на државни службеници за сертифицирање на производи и услуги по ИСО стандарди за еко-етикетирање и др</p> <p>Обука за јазици (албански и англиски) почетен и напреден курс</p> <p>Обука за MS Office (Word, Excel, Power Point)</p> <p>Напредна обука (креирање користење бази на податоци Access итн.) Обука за Државни структури и процеси во јавната администрација Обука за Стратешко планирање и анализа на политики</p> <p>Обука за Подготовка на стратешки документи и утврдување на стратешки приоритети</p> <p>Обука за Планирање и управување со човечки ресурси</p> <p>Обука за подготовка и спроведување на тендерска документација и договори за проекти</p> <p>Обука за раководствени техники</p> <p>Обука за канцелариско и архивско работење во администрацијата</p> <p>Обука за јавни финансии и финансиско работење</p> <p>Обука за дипломатски протокол;</p> <p>Обука за управување со проекти;</p>

			Обука за меѓународни договори и обврски од областа на животната средина,
Животна средина	<p>По основ на НПАА</p> <p>По основ на правична застапеност</p> <p>По друг основ</p>	нема	<p>Обука за советници за работа со инструментите со кои располага Лабораторијата како: Гасен Хроматограф со Масен детектор, Течен Хроматограф, Јонски Хроматограф, Спектро флуориметар и Гасен Хроматограф со ФИД и ЕЦД детектор</p> <p>Обука за започнување на постапка и потребна документација за Акредитација на лабораторијата на МЖСПП.</p> <p>Обука на државни службеници за имплементација на законодавството</p> <p>Обука на државни службеници за спроведување на ЕИА и ИППЦ процедури и др</p> <p>Обука на државни службеници за програмирање и имплементација на ИПА</p> <p>Обука за јазици (албански и англиски) почетен и напреден курс</p> <p>Обука за MS Office (Word, Excel, Power Point)</p> <p>Обука за мониторинг на заштитени подрачја</p> <p>ИПА, предпристапни фондови и други видови странска помош</p> <p>Обука Изготвување на анализа за воспоставување на EMAS во Р.М</p> <p>Обука за мониторинг на заштитените подрачја</p> <p>Обука за изработка на планови за управување со заштитени подрачја</p> <p>Обука на државни службеници за спроведување на постапката за издавање на дозволи за користење и дозволи за испуштање согласно планските акти и др</p> <p>Обука за изработка на планови за управување со речни сливови и ни Обука за водење на информативен систем за води вна имплементација</p> <p>Обука за водење на регистрите за заштитени подрачја согласно Законот за води</p> <p>Обука за водење база на податоци за заштитени подрачја</p> <p>Обука за НАТУРА 2000</p> <p>Обука за работа со карта на терен</p>

			<p>Обука за водење база на податоци за заштитени подрачја</p> <p>Обука за Евалуација на извештаи за безбедносни мерки</p> <p>Обука за советници за работа со инструментите со кои располага Лабораторијата како: Гасен Хроматограф со Масен детектор, Течен Хроматограф, Јонски Хроматограф, Спектро флуориметар и Гасен Хроматограф со ФИД и ЕЦД детектор</p> <p>Обука за ИСО 14001-Палета на Стандарди за животна средина(Осигурување на квалитетот и контрола на квалитетот QA/QC</p> <p>Обука за интегрирано спречување и контрола на загадувањето</p> <p>Обука за надзор-хемикалии, SEVESO</p> <p>Обука за менаџмент со кризи и ризик, индустриски хаварии, природни катастрофи</p> <p>Обука за работа со карта на терен</p> <p>Обука за имплементација на ЦИТЕС Конвенција</p>
Мониторинг	<p>По основ на НПАА</p> <p>По основ на правична застапеност</p> <p>По друг основ</p>	нема	<p>Обука на државни службеници за спроведување на ЕИА и ИППЦ процедури и др</p> <p>Обука за јазици (албански и англиски) почетен и напреден курс</p> <p>Обука за MS Office (Word, Excel, Power Point)</p> <p>-Обуки Microsoft (Managing and Maintaining a Microsoft windows Server 2003 Environment, Implementing a Microsoft windows Server 2003 Network infras</p> <p>tructure: Network Hosts, Implementing, Managing and Maintaining a Microsoft windows Server 2003 Network Infrastructure: Network Services)</p> <p>Обуки ЛОТУС ДОМИНО (Administering IBM Lotus Domino 6/6.5: Operating Fundamentals, Administering IBM Lotus Domino 6/6.5: Building the Infrastructure)</p> <p>-Обука за Web programming (NET programming, SQL programming, Macromedia</p>

			<p>Flash 8,Advanced Macromedia Dreamweaver 8.0, PHP programming)</p> <p>Обуки за државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиент возПодготовка на акредитација на калибрациона лабораторија</p> <p>Обука за Воспоставување на процедурите за обезбедување на квалитет и контрола на квалитет од областа на мониторинг на квалитет на амбиент воздух</p> <p>Обука за Пресметка на буџет на несигурност на мерење на загадувацките супстанции (CO2,CO,PM10,NOx,O3) со THERMO Анализаторите од мониторинг станиците</p> <p>Обуки за водење на националниот катастар на загадувачи во Р.М.имплементација на Е-ПРТР и моделирање со податоци</p>
Просторно планирање	<p>По основ на НПАА</p> <p>По основ на правична застапеност</p> <p>По друг основ</p>	нема	Обука за подготовка и спроведување на просторни планови
Програма за инвестирање	<p>По основ на НПАА</p> <p>По основ на правична застапеност</p> <p>По друг основ</p>	нема	<p>Обука на државни службеници за подготовка и спроведување на капитални проекти</p> <p>Обука за јазици (албански и англиски) почетен и напреден курс</p> <p>Обука за MS Office(Word, Excel, Power Point)</p> <p>Управување и имплементација на проекти со особен акцент на инфраструктурни проекти</p>

4. Принципи на правична застапеност

Очекувано влијание во I година	Очекувано влијание во II година	Очекувано влијание во III година
Вработувања за доследно спроведување на подпрограмата на Владата на РМ КС – соодветна и правична застапеност на заедниците кај буџетските корисници и единките корисници од централната власт, со претходно одобрение на Координативното тело за соодветна и правична застапеност формирано од Владата на РМ	Вработување за доследно спроведување на подпрограмата на Владата на РМ КС – соодветна и правична застапеност на заедниците кај буџетските корисници и единките корисници од централната власт, со претходно одобрение на Координативното тело за соодветна и правична застапеност формирано од Владата на РМ	Вработување за доследно спроведување на подпрограмата на Владата на РМ КС – соодветна и правична застапеност на заедниците кај буџетските корисници и единките корисници од централната власт, со претходно одобрение на Координативното тело за соодветна и правична застапеност формирано од Владата на РМ

5. Принцип на еднакво можности на жените и мажите

Очекувано влијание во I година	Очекувано влијание во II година	Очекувано влијание во III година
--------------------------------	---------------------------------	----------------------------------

<p>Со донесување на Законот за еднакви можности на мажите и жените, Стратегијата за родова рамноправност, ќе се имаат предвид насоките, одредбите и заложбите при спроведувањето на надлежните активности, програми и проекти во рамките на Министерството.</p> <p>Се преземаат мерки и активности за каде иницијално се воспоставуваат мерки и индикатори за одредување на влијанијата на работните активности врз родово сензитивни прашања.</p>	<p>Со донесување на Законот за еднакви можности на мажите и жените, Стратегијата за родова рамноправност, ќе се имаат предвид насоките, одредбите и заложбите при спроведувањето на надлежните активности, програми и проекти во рамките на Министерството.</p>	<p>Со донесување на Законот за еднакви можности на мажите и жените, Стратегијата за родова рамноправност, ќе се имаат предвид насоките, одредбите и заложбите при спроведувањето на надлежните активности, програми и проекти во рамките на Министерството.</p>
--	---	---

5. Развивање на заедничките функции

Очекувано влијание во I година	Очекувано влијание во II година	Очекувано влијание во III година
<p>Зајакнување и дополнителна обука на секторите и органите во состав за креирање и спроведување на политики, со особен акцент на интегрирање на политиката за животна средина во останатите сектори во РМ</p> <p>Зајакнување на секторите и органите во состав за спроведување на закони и процедури согласно стандардите на ЕУ</p>	<p>Зајакнување и дополнителна обука на секторите и органите во состав за креирање и спроведување на политики, со особен акцент на интегрирање на политиката за животна средина во останатите сектори во РМ</p>	<p>Зајакнување и дополнителна обука на секторите и органите во состав за креирање и спроведување на политики, со особен акцент на интегрирање на политиката за животна средина во останатите сектори во РМ</p>

Стратешко планирање/ подготвување на Буџетот

<p>Во текот на 2020 година со цел вработување/зајакнување на одделението за Стратешко планирање кое ќе биде надлежно за изготвување на Стратешки план за министерството и негово усогласување со буџетските пресметки.</p> <p>Исто така, ќе ја подготвува Годишната програма за работа на министерството и ќе превзема активности за рано предупредување односно утврдување на ризиците.</p>	<p>Ќе се доекипира и според надлежностите ќе го координира процесот на стратешкото планирање како и неговото исполнување, со што ќе претставува коректив на сите оперативни процеси кои ќе отстапуваат од утврдените стратешки приоритети. Поматану ќе се грижи за подготовка и следење на Годишната програма за работа на министерството, подготовка на функционална анализа и усогласеност на Стратешкиот план со буџетските пресметки.</p> <p>Изготвување на редовни извештаи.</p>	<p>Според надлежностите ќе го координира процесот на стратешкото планирање како и неговото исполнување, со што ќе претставува коректив на сите оперативни процеси кои ќе отстапуваат од утврдените стратешки приоритети. Понатаму ќе се грижи за подготовка и следење на Годишната програма за работа на министерството, подготовка на функционална анализа и усогласеност на Стратешкиот план со буџетските пресметки.</p> <p>Изготвување на редовни извештаи.</p>
--	---	---

Извршување на Буџетот и управување со средства

<p>Буџетот за 2020 година ќе се реализира согласно Законот за извршување на буџетот, согласно кој средствата треба да се користат наменски, рационално и, економично и ефикасно.</p> <p>Исто така ќе следат активности кои ќе бидат насочени кон зајакнување на одделението за буџет</p>	<p>Доекипирање на одделението за буџет. Следствено на Законот, Буџетот за 2020 година ќе се реализира согласно Законот за извршување на буџетот, согласно кој средствата треба да се користат наменски, рационално и, економично и ефикасно.</p> <p>Преку извршување на буџетот ќе се следи и анализира реализацијата и спроведувањето на стратешките приоритети на Министерството</p> <p>Обука за подготовка и извршување на буџет на министерството</p>	<p>Зајакнување на капацитетите на одделението за буџет</p> <p>Обука за подготовка и извршување на буџет на министерството</p> <p>Буџетот ќе се реализира согласно Законот за извршување на буџетот, согласно кој средствата треба да се користат наменски, рационално и, економично и ефикасно. Преку извршување на буџетот ќе се следи и анализира реализацијата и спроведувањето на стратешките приоритети на Министерството</p>
--	---	--

Управување со човечки ресурси

<p>Зајакнување на екипираноста капацитетите и дополнителна обука на одделението за човечки</p>	<p>Зајакнување на екипираноста и дополнителна обука на одделението за човечки ресурси, развивање на</p>	<p>Зајакнување на екипираноста и дополнителна обука на одделението за човечки ресурси, развивање на</p>
--	---	---

ресурси, развивање на унифицирани стандарди за управување со човечките ресурси, со што би се зголемила ефикасноста, ефективноста и квалитетот на работниот живот на државните службеници. Ефективно и ефикасно работење на ОЧР.	унифицирани стандарди за управување со човечките ресурси, со што би се зголемила ефикасноста, ефективноста и квалитетот на работниот живот на државните службеници. Ефективно и ефикасно работење на ОЧР.	унифицирани стандарди за управување со човечките ресурси, со што би се зголемила ефикасноста, ефективноста и квалитетот на работниот живот на државните службеници. Ефективно и ефикасно работење на ОЧР
---	---	--

Управување со информациски технологии

Зајакнување и дополнителна обука на одделението за информациска технологија	Дизајнирање и управување со базата на податоци за медиумите и области на животната средина и корелација со геоориентирани податоци Зајакнување и дополнителна обука на одделението за информациска технологија	Дизајнирање и управување со базата на податоци за медиумите и области на животната средина и корелација со геоориентирани податоци Зајакнување и дополнителна обука на одделението за информациска технологија
---	---	---

Внатрешна ревизија / Внатрешна финансиска контрола

<p>Зајакнување на одделението за внатрешна ревизија</p> <p>Во МЖСПП е функционира одделение за внатрешна ревизија кое е под непосредна одговорност на министерот.</p> <p>Активностите на одделението се: проценка дали работењето на МЖСПП е во согласност со законските, позаконските и интерните акти; оценка од аспект на економичност и ефикасност на МЖСПП како и давање на препораки за подобрување; испитува точноста на сметководствените податоци; ги утврдува и оценува ризиците;</p> <p>За јакнење на капацитетите на одделението ќе се пополнат сите систематизирани работни места; кадровско екипирање на одделението; Изготвување на Годишен извештај за извршување</p>	<p>Зајакнување на одделението за внатрешна финансиска контрола со пополнување на систематизирани работни места;</p> <p>Обука за пишани процедури согласно законот за јавни набавки;</p> <p>Изготвување на Годишен извештај за извршување на ревизија;</p> <p>Мерки и активности на одделението во насока на намалување на случаите на злоупотреба на службената положба како и намалување на корупција во МЖСПП;</p> <p>Јакнење на капацитетите на персоналот на одделението;</p> <p>Подготвување на редовни извештаи;</p>	<p>Спроведување на ревизии гогласно планот;</p> <p>Изготвување на годишен план за извршување на ревизии;</p> <p>Подготвивање на редовни Извештаи;</p>
---	--	---

на ревизија;		
--------------	--	--

ОБРАЗЕЦ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА РИЗИЦИ
РИЗИЦИ НА НИВО НА СТРАТЕШКИ ПЛАН

РИЗИК	ВЕРОЈАТНОСТ ЗА НАСТАНУВАЊЕ НА РИЗИКОТ	ВЛИЈАНИЕ НА РИЗИКОТ ВРЗ ОСТВАРУВАЊЕ НА ЦЕЛИТЕ	МЕРКИ ЗА СПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ
<p>Економски ризици</p> <p>кои можат да се манифестираат на национално ниво, во кој случај станува збор за (не)реализирање макроекономска политика во земјата која, во одреден домен не соодветствува со политиката и потребите на Министерството.</p>	2	Средно влијание	<p>Промена на предвидените целите на Министерството</p> <p>Пренамена на предвидените финансиските средства за одделни активности и проекти</p>
<p>Правни ризици</p> <p>кои, исто така, можат да се манифестираат на национално и на локално ниво. Имено, Министерството може да се соочува со сериозни проблеми во остварувањето на своите законски надлежности и во реализацијата на своите активности како резултат на честите промени на системските закони или во донесувањето на закони и други прописи на национално ниво со кое се ограничува или, во одредени ситуации, дури и се суспендира одредена нејзина надлежност.</p>	2	Средно влијание	<p>Промена на законите од област на животна средина</p> <p>Промена на подзаконските акти од законите за животна средина</p>

<p>Технолошки ризици</p> <p>кои би можеле да се манифестираат во неможност (финансиска, организациска, кадровска) Министерството да ги следи најновите технолошки достигнувања (хардвер, софтвер, ГИС...) и нивно вклучување во секојдневното работење во сите сфери од нејзиното дејствување.</p>	3	Средно влијание	<p>Застарена хардверска иформатичка технологија кои ја користат вработените</p> <p>Застарен софтверски програма кои се користат во министерството</p>
<p>Ризици на опкружувањето</p> <p>кои можат да се манифестираат во објективната и субјективната неможност да се реализираат одредени активности на Министерството во областа на заштита на животната средина од загадување, ширење непријатни мириси, емисии на радиоактивни и заразни елементи, гасови и материи; изградба на депонии; изградба на станици за рециклирање на отпадни и други материи и предмети.</p>	4	Високо влијание	<p>Непостапување според предвидени законски рокови при спроведување на постапки</p> <p>Не спроведување на мониторинг известување за настанати нееколошки состојби во опкружувањето</p>
<p>Ризици на конкурентност</p> <p>кои можат да се манифестираат во преземање мерки и активности за реализација на одредени проекти со поголеми трошоци или со послаб квалитет во однос на спроведување на тие проекти со преземање друг вид на иницијатива како што се, на пример, концесионерството или јавно-приватното партнерство;</p>	1	Ниско влијание	<p>При спроведување на проекти и активности да се земаат предвид квалитетот на изработката на проектите со цел оптимални трошоци проследен со висок квалитет.</p>

Ризик на граѓаните кој може да биде најсилно изразен во однос на другите видови стратегиски ризици, во случај Министерството да не ги исполнува очекувањата и да не ги задоволува потребите на граѓаните.	5	Високо влијание	Активна и постојана комуникација со населението Добивање на навремени и точни вести за животната средина Испраќање на навремени мерки и инструменти за заштита на населението
---	---	-----------------	---